Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN KIRJALLINEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO LAKIVALIOKUNNALLE ASIASSA: E 94/2021 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS (Suomen vastaus komission julkiseen kuulemiseen konfiskaatiodirektiivistä ja rikoshyötypäätöksestä)

Viite: Eduskunnan lakivaliokunnan sähköpostiviesti 1.9.2021/lausuntopyyntö

LAUSUNTO

Oikeusrekisterikeskus toimii rikos- ja sakkorekisterin rekisterinpitäjänä sekä huolehtii sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja muihin saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä. Oikeusrekisterikeskus toimii lisäksi Euroopan unionissa vuonna 2018 hyväksytyn jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun asetuksen (EU 2018/1805, ns. konfiskaatioasetus) mukaisena kansallisesti toimivaltaisena viranomaisena.

Oikeusrekisterikeskus pitää kannatettavana ehdotettua Suomen vastausta komission julkiseen kuulemiseen konfiskaatiodirektiivistä ja rikoshyötypäätöksestä. Oikeusrekisterikeskusta on jo kuultu asian valmisteluvaiheessa ja sen näkemyksiä on otettu huomioon.

Oikeusrekisterikeskus kiinnittää kuitenkin erityisesti huomiota siihen, että nykyistä sitovampia EU-sääntöjä jäädytettyjen ja menetetyksi tuomittujen varojen sosiaalisesta uudelleen käytöstä ei tulisi hyväksyä. EU-sääntelyn tulisi jättää kansallista liikkumavaraa jo sen vuoksi, että rikoksen uhrin aseman turvaamiseksi on eri jäsenvaltioissa toisistaan poikkeavia järjestelyjä. Suomen osalta menetetyksi tuomittujen varojen ohjaaminen erityisiin tarkoituksiin (sosiaalinen uudelleen käyttö) voisi johtaa jopa rikoksen uhrin aseman heikentymiseen. Kansallisesti rikoksen uhrin asemaa turvaavat tehokkaasti mm. rikoslakiin sisältyvä säännös vahingonkorvauksen ensisijaisuudesta menettämisseuraamuksen nähden (rikoslain 10 luvun 2 § 6 momentti) ja lisäksi säännös rikoshyödyn ja siihen liittyvän vahingonkorvauksen yhteensovittamisesta (rikoslain 10 luvun 11 § 2 momentti).

Edellä todetuista syistä Oikeusrekisterikeskuksen näkemyksen mukaan on tärkeää, että Suomi tukisi edelleen vastavuoroisen tunnustamisen keskeistä asemaa rikosoikeudellisten asioiden yhteystyössä, jotta eri jäsenvaltioiden

rikoslainsäädäntöjä ei tarvitsisi harmonisoida kaikilta osin. Joulukuussa 2020 voimaan tullut ns. konfiskaatioasetus perustuu vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle ja asetus tullee tehostamaan rikosoikeudellista yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä sekä edesauttamaan rikoksen uhrien oikeuksien parempaa toteutumista. Kuten vastausehdotuksessa on todettu, niin konfiskaatioasetuksen soveltamisesta tulisi kerätä riittävästi kokemusta ennen kuin konfiskaatiodirektiivin aineellisten sääntöjen muutostarpeita arvioidaan.

Haataja Sakari 91237228C

Digitaalinen allekirjoittaja: Haataja Sakari 91237228C
Päiväys: 2021.09.06 12:19:10 +03'00'

Sakari Haataja
Lakimies, vt. yksikönpäällikkö
puh. 029 56 65797, sakari.haataja@om.fi